

retter findes i visse militære Lovgivninger, men, hvis vi ville se hen til vor Nabomagt mod Syd, Tyskland, som vi desværre alt for tidt se hen til i vor Lovgivning, have vi det mærkelige Tilfælde, at der ere Standretterne praktisk afskaffede. Man har nok i Tyskland en Standret, men ikke til Paakendelse af den Slags Forseelser, der her er Tale om, det er netop en Standret til at paakende saa smaa Bagatelforseelser, at man ikke anser den lovordnede, mere formelle Krigsretsprocedure for at være Umagen værd. Om man skulde have noget saadant her, kan være et Spørgsmaal for sig selv, men der er vist ikke følt Trang dertil. Derimod en Standret i den Forstand, hvori Krigsretsinstruksens Bestemmelser af 1683 have den, og hvori det foreliggende Lovforslag vil bevare den, har man ikke i Tyskland. Jeg tror, at naar vi skulde have nogle smaa Forbedringer af vor militære Retspleje, skulde vi tage dette med og afskaffe Standretterne.

Jeg anbefaler som sagt meget, at vi paa de to Hovedpunkter maatte følge den folkelige Vej, som blev anvist af min højtærede Sidemand (Deuntzer), og at vi under Forsøget paa at arbejde denne Sag igennem maatte træffe Villighed hos den højtærede Forsvarsminister til at finde de rette Former for en Forbedring af Lovforslaget, som vi alle ønske maa blive fremmet.

Alfred Christensen: Det er jo saa, at Danmarks Folketing holder sine Møder i en Kælder, tvunget dertil af Nødvendigheden efter den gamle Rigsdagsbygningens Brand. Det forekommer mig, at hvis man skulde skrive en Indskrift over Indgangen til Folketingssalen, skulde det være: Forhaabningernes Grav. Det har denne Sal i hvert Fald været for mig i mange og betydelige Retninger, en Grav for mine Haab, Haab, som jeg har baaret paa i lange Rækker af Aar. Det nu foreliggende Forslag er et af disse Haab, der ere paa Vejen til deres Grav. Det er dog mit Ønske, at denne Illusion ikke skal komme af Dage, at Haabet ikke nødvendigt skal dø endnu.

Nu, da Virkeligheden har vist sig for os, er den kommen paa en Maade, der ikke svarer til, hvad vi havde haabet, men der er fra den højtærede Ministers Side dog faldet nogle Ord, som antyde, at der hos ham er en vis Forhandlingsvenlighed, og jeg har da det Haab til Folketingets Medlemmer, at de ikke ville lade sig nøje med Illusioner i denne Retning, men ville frembringe en virkelig Reform under Be-

handlingen af det foreliggende Lovforslag. Jeg vil navnlig kalde paa de gamle Kolleger fra det store Retsudvalg og minde dem om den Stemning, hvormed vi i sin Tid gik i Gang med Arbejdet paa en gennemgribende Retsreform. Vi gik i Lag med det med den Tro og med det Haab, at det Arbejde, vi stode ved, var noget, der skulde og maatte og kunde føres igennem. Vi arbejdede med Liv og Lyst, og fra den første Dag omtrent, vi havde fat paa Arbejdet, gik vore Bestræbelser navnlig ud paa at gøre den danske Retspleje ensartet og at forsøge paa at samle de forskellige Specialretter under eet, Bestræbelser, der ogsaa her fra de fleste Talere ere komne til Orde, idet man jo fra saa at sige alle Sider er enig om, at al Retspleje her i Landet bør ende under en og den samme Højesteret. Da vi toge fat paa Arbejdet i Udvalget, var det os om at gøre at samle ikke blot de civile, men ogsaa de gejstlige og militære Domstole under eet, og i selve Udvalget var der Stemning og Enighed derom, og hos Justitsministeren mødte vi en udmærket Assistance. Men da den gejstlige Ret hørte hjemme under Kultusministeren, og den militære Ret hørte hjemme under Krigsministeren, kunde Justitsministeren den Gang ikke uden Tilsidesættelse af Høflighed overfor sine Kolleger undlade at konferere med dem. Fra Krigsministeren mødtes vi saa med det Svar, at der sad en Kommission og arbejdede paa det samme, altsaa et Arbejde, der løb jævnsides og samtidigt med vort Arbejde, og at det vilde være urigtigt at tage nogen Bestemmelse, før denne Kommission havde afgivet sin Betænkning. Fra Kultusministeren, den nuværende Konseilspræsident og Krigs- og Marineminister, mødte vi en mere bestemt Afvisning, idet den daværende Kultusminister holdt stærkt paa, at Kirken skulde beholde de specielle gejstlige Retter, skønt vi i hele Udvalget vare villige til at bringe dem ind under en borgerlig Retspleje med Tilkaldelse af gejstlige Bisidder i alle Instanser, medens Højesteret, saaledes som Forholdet nu er, er Højesteret ogsaa i gejstlig Henseende uden Tilkaldelse af gejstlig Bistand. Det lykkedes os altsaa ikke at simplificere Retssystemet den Gang, og skulle vi nu lovgive strengt eller nogenlunde efter de Linier, som det foreliggende Lovforslag antyder, ere vi ikke komne et Skridt nærmere ved den Opgave, der den Gang stod for os alle sammen som et selvfølgeligt første Skridt paa hele Banen.